

רשות הטבע והגנים יצאה במהלך ארצי לשימור הנשרים

Posted on 30 באפריל 2023 by שוש להב

אם לא נפעל עכשיו יהיה מאוחר מידי: כ-200 נשרים בלבד נותרו בישראל. זו ירידה דרסטית ביחס לעבר וכתוצאה מכך עלול מלך העופות להיכחד כמקנן בישראל

Categories: [מה חדש?](#), [ראשי](#)

Tag: [נשרים](#)

לא בכדי נחשב הנשר כמלך העופות, ואנו לא רוצים להיפרד ממנו בנוף הישראלי! אבל, אם לא נפעל עכשיו, יהיה מאוחר מידי: כ-200 נשרים בלבד נותרו בישראל. זו ירידה דרסטית ביחס לעבר, וכתוצאה מכך עלול מלך העופות להיכחד כמקנן בישראל. הסיבה העיקרית והמשמעותית ביותר הדורשת פתרון דחוף, היא הרעלות לא חוקיות בחומרי הדברה. אלו מפוזרים בפיתיונות ועל פגרים כנגד טורפים או מסיבות זדוניות אחרות.

הנשרים, שהתמחותם באכילת פגרים, נפגעים מאלה המורעלים, וכך גם עופות דורסים אחרים, ומצבם מחמיר עד כדי סכנת הכחדה, כשהמרקם האקולוגי כולו נפגע ואינו מתפקד, ובכך עולה בעיית המזיקים והפצת מחלות. ישנן סיבות נוספות הפוגעות בנשרים, כמו התחשמלות והתנגשות בקווי מתח, צמצום מקורות מזון ובתי גידול וכן הפרעה במקומות הקינון. כל אלו מעצימים את הירידה הקיצונית במספר הנשרים, וכיום הם בסכנת הכחדה חמורה כמקננים בישראל, ומתקיימים רק בזכות מאמצי שימור נרחבים שמבצע פרויקט "פורשים כנף", בהובלת רשות הטבע והגנים.

ברשות הטבע והגנים פועלים לגייס תקציב ייעודי כדי למגר את הנגע בנושא ההרעלות, במסגרת תוכנית ממשק ארצית לשימור הנשרים בישראל ולמניעת הרעלות. עיקרי התוכנית כוללים מאמצים למיזעור ההרעלות ע"י הגברת פיקוח, בצד קידום משמעותי של סניטציה, לאיתור ואיסוף אקטיבי של פגרי בעלי החיים ועודפי מזון אשר זמינותם לטורפים (תנים, שועלים, כלבים משוטטים ועוד), אשר מתרבים ללא בקרה ופוגעים בחיות משק. התרבות זו מהווה זרז לשימוש לא אחראי ברעלים שפוגעים בנשרים ובחיות נוספות. בנוסף, התוכנית מנסה לקדם רגולציה, בקרה ואכיפה על שיווק ושימוש לא חוקי בחומרי הדברה מסוכנים.

נשר במעוף מרהיב. צילום בן רוזנברג, רט"ג
השרת להגנת הסביבה **עידית סילמן**: "המשרד להגנת הסביבה פועל יחד עם רשות הטבע והגנים, ליישום תוכנית למניעת הרעלות של חיות בר, באמצעות סניטציה בשטחים הפתוחים. יש חשיבות רבה לשמירה על נשרים ועופות דורסים נוספים, מכיוון שהם אחראיים בטבע לסילוק פגרים ולמניעת התפרצות של מחלות, ומהווים למעשה 'סניטרים של הטבע'. הנשר משמש סמל לטבע העוצמתי הקיים בישראל, ולכן, בין היתר, שמירה והגנה עליו חשובים. המשרד להגנת הסביבה דורש באמצעות רישיונות עסק, גידור מרכזי מזון בשטחים חקלאיים, כדי למנוע מזון זמין למינים מתפרצים, וכן מקדם תמיכות בהכנת תוכניות אזוריות לטיפול בפסולת חקלאית והקמת מערכי איסוף ותשתיות טיפול - הכול כדי לטפל באופן יעיל ונכון בפסולת ולמנוע מזון זמין לבעלי חיים".

רעיה שורקי, מנכ"לית רשות הטבע והגנים: "מצב הנשרים בישראל מדאיג. אנו עושים מאמצים גדולים כדי להגן עליהם, החל מאיסוף פגרים, תחנות האכלה, הסברה לציבור וגרעין רבייה, שהרשות משקיעה בו רבות. אסור להרים ידיים ויש להילחם בתופעות המסוכנות הללו ולאגד כוחות, כל הגורמים הרלוונטיים, כדי לפתור את הבעיות אשר פוגעות בנשרים בישראל והביאו אותם לסכנת הכחדה חמורה, ואף לפגוע במרקם האקולוגי כולו. אחד האיומים הקשים להתמודדות, היא תופעת ההרעלות. זו הבעיה הגדולה ביותר הדורשת הסדרה והתגייסות רחבה. רק כך נדאג שהנשרים ימשיכו להישאר בשמים ולהיות חלק בלתי נפרד מהטבע הישראלי".

נשרים מתים נמצאו מתחת למצוקי הלינה בנחל עקב. צילום שלומית שביט, רט"ג

הכירו את הנשר

הנשר הוא עוף דורס גדול, המתמחה לאיתור מרחוק של פגרי בעלי-חיים, תוך כדי דאייה למרחקים גדולים. הנשרים, בהיותם עוף מתלהק, מתקבצים במספרים גדולים על הפגרים שאותרו, מכלים אותם גם אם מתו ממחלות מסוכנות לאדם ולמקנה וללא כל פגע לנשרים, ולכן מהווים הסניטרים של הטבע. בעבר הלא רחוק, אלפי נשרים קיננו בכל האזורים ההרריים והמצוקיים בישראל. אוכלוסיית הנשרים בישראל מנוטרת על ידי רשות הטבע והגנים מדי שנה. מזה עשרות שנים, מזוהה ירידה מדאגה מאוד במספר הנשרים ככלל, ובמספר הקינונים בפרט, וכל המאמצים למנוע את הגורם העיקרי, ההרעלות, לא צלחו ולכן נדרשת תוכנית תיעודית לנושא זה.

היום, מרבית אוכלוסיית הנשרים בישראל מתרכזת בחבל המדברי, ומספר הפרטים הנצפים ומספר הקינים המתועדים בו יציב, יחסית לעומת אזורים אחרים. לעומת זה, מספר הקינים במדבר יהודה ירד ירידה חדה בהשוואה לנגב, בגולן לא נותרו קינונים כלל. בשנת 2021 בלבד נמצאו בישראל 24 לפחות מתים, מהם לפחות 14 נפגעו בהרעלה הגדולה שהייתה מדרום לערד, וארבעה מהרעלה בתרופות וטרינריות. בשנת 2022 מתו לפחות 12, מתוכם שבעה עקב הרעלה מתרופות וטרינריות.

המגוון הביולוגי ממלא תפקיד קריטי בתפקוד המערכת הטבעית (האקולוגית) החיונית לבריאות האדם ולרווחתו, לשגשוג כלכלי, ביטחון תזונתי ותחומים חשובים אחרים. מערכות אקולוגיות בריאות מספקות איכות אוויר, מים וכלל הסביבה ותומכות בתחומי החיים השונים שלנו. בישראל הקטנה חשוב שנשמור על כל רכיב ורכיב במגוון הביולוגי.

ראיתם פגר של בקר או טורף, נשר מת או סימני הרעלה? דווחו למוקד המידע של רשות הטבע והגנים *3639

מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם'